

«Αργοπεθαίνει» η λίμνη Κάρλα

ΚΥΡΙΑΚΗ, 05 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011 10:45

Ως ελληνική πρωτοτυπία, από αυτές που σπάνια καταγράφονται στον ευρωπαϊκό οικολογικό χάρτη, μπορεί να θεωρηθεί η περίπτωση της λίμνης Κάρλα στη Θεσσαλία.

Αναγεννήθηκε 40 χρόνια μετά την αποξήρανσή της, ξοδεύτηκαν εκατομμύρια ευρώ για την υδάτινη επαναφορά της (πάνω από 10 εκατ. ευρώ κόστισε μόνο το κύριο έργο διαμόρφωσης), θεωρήθηκε η σημαντικότερη αποκατάσταση υδροβιότοπου σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την καταστρέφουμε με ταχύτατους ρυθμούς.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της «Καθημερινής», πριν συμπληρώσει δύο χρόνια από την ανασύστασή της, η Κάρλα χαρακτηρίζεται ήδη προβληματική λίμνη και τα αποτελέσματα μελέτης που πραγματοποίησε ομάδα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του ΑΠΘ δείχνουν ότι η νέα λίμνη, «έργο-σύμβολο επανάκτησης περιβαλλοντικών απωλειών του παρελθόντος», σύμφωνα με τον υφυπουργό κ. Μαγκριώτη, «πολλαπλής σκοπιμότητας και ωφέλειας στην περιβαλλοντική και παραγωγική ανασυγκρότηση της περιοχής», ακολουθεί τη ροή της Κορώνειας.

«Η συνύπαρξη πολλών δυνητικά τοξικών και παρασιτικών μικροοργανισμών σε πολύ υψηλά επίπεδα και η παρουσία κυανοτοξινών στα νερά της», όπως διαπιστώνει η έρευνα, δείχνουν ότι η Κάρλα πριν καλά καλά αναγεννηθεί, κινδυνεύει να πεθάνει. Η ερευνητική ομάδα, αποτελούμενη από τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Κ. Κορμά, Ι. Κάγκαλου, του Αριστοτελείου Μ. Μουστάκα και τους διδάκτορες Μ. Κατσιάπη, Δ. Παπαδημητρίου, παρακολουθεί τους μικροοργανισμούς της λίμνης (κυανοβακτήρια και μικροφύκη από το φυτοπλαγκτόν, πρωτόζωα του φυτοπλαγκτού), τα θρεπτικά αζώτου, φωσφόρου και άλλες φυσικές-χημικές παραμέτρους, καθώς και την κυανοτοξίνη μικροκυστίνη (ανιχνεύτηκε και στη λίμνη Καστοριάς) από τον Μάρτιο του 2010.

«Το μικροβιολογικό της προφίλ θυμίζει σε κάποιο βαθμό αυτό της Κορώνειας», επισημαίνει η κ. Μαρία Μουστάκα. «Τα πρώτα χρόνια ζωής της Κάρλας φαίνεται να είναι άσχημα. Η αιτία είναι ότι η επαναπλήρωση της Κάρλας σχεδιάστηκε σαν να επρόκειτο να γεμίσουμε

απλώς έναν κουβά με νερό. Η βιολογική συνιστώσα όχι μόνο δεν μπορεί να αγνοηθεί σε μια τέτοια διαδικασία, αλλά παίζει και τον καθοριστικό ρόλο στην περαιτέρω τύχη αυτού του νέου οικοσυστήματος», λέει η αν. καθηγήτρια Βιολογίας του ΑΠΘ, επισημαίνοντας την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων.

Οι μετρήσεις στα νερά της λίμνης, αλλά και η γενικότερη εικόνα της με δύο τουλάχιστον περιπτώσεις μαζικού θανάτου ψαριών, κατατάσσουν πλέον τη νέα Κάρλα στη χειρότερη θέση των ελληνικών λιμνών μετά την Κορώνεια!

Αυτή τη στιγμή η Κάρλα -που σημειωτέον έχει υψηλή βιοποικιλότητα- βρίσκεται, σύμφωνα με τους επιστήμονες, στην πιο κρίσιμη καμπή. Η ρύπανση που δέχεται, λάθη στη διαχείριση, αδιαφορία, έλλειψη παρακολούθησης, θα εκτρέψουν το νέο οικοσύστημα σε μια καταστροφική αλληλουχία από όπου δύσκολα θα ανακάμψει. Όπως εκτιμούν οι ειδικοί επιστήμονες, «θα οδηγηθεί σε ένα φαύλο κύκλο κινδύνων όμοιο με άλλων προβληματικών λιμνών, πριν συμπληρώσει δύο χρόνια λειτουργίας».

Η επιστημονική μελέτη των δύο Πανεπιστημίων έχει καταλήξει σε τέσσερις σημαντικούς παράγοντες που ευθύνονται για τα προβλήματα στην Κάρλα.

- Πρώτον, η επανασύστασή της πάνω στον παλιό πυθμένα, πλούσιο σε θρεπτικά και διάφορα άλατα, αυξάνει την αλατότητα του νερού μετατρέποντάς το σε υφάλμυρο! Ακόμη, η ανίχνευση ενός μικροοργανισμού στο εργαστήριο καθιστά προβληματική την απορροή νερού από την Κάρλα στον Παγασητικό, διότι θα είχε ως συνέπεια την αύξηση αυτού του τοξικού μικροοργανισμού στην παράκτια περιοχή του Κόλπου, χρόνια επιβαρυμένου από άλλους ρύπους.

- Δεύτερον, η σχετικά μεγάλη επιφάνεια με μικρό βάθος (δεν ξεπερνάει τα 2,5 μ.) και η σχέση όγκου νερού προς επιφάνεια πυθμένα.

- Τρίτον, ο μικρός ρυθμός ανανέωσης του νερού λόγω περιορισμένης απορροής της λίμνης.

- Τέταρτον, και σημαντικότερο, το ότι το εισερχόμενο νερό από τον Πηνειό και το κανάλι απορροών τροφοδοτεί συνεχώς την Κάρλα με τα θρεπτικά στοιχεία (βιομηχανικά, κτηνοτροφικά και αστικά λύματα, φυτοφάρμακα, λιπάσματα) που συμβάλλουν σε υπέρμετρη αύξηση των μικροοργανισμών. Με λίγα λόγια, η Κάρλα χρειάζεται σήμερα πολλά και καθαρά νερά και συνεχή ανανέωσή τους.

Είναι απορίας άξιον, όμως, πώς οι ανωτέρω παράγοντες δεν ελήφθησαν υπ' όψιν στους δαπανηρούς σχεδιασμούς ανασύστασης της Κάρλας, αφού αφορούν τα λιμνολογικά χαρακτηριστικά της.